

מחלת הגפנים וסוגי גפנים

מחלת הגפנים באירופה וישראל

א. רקע על המחלה

1. המחלה: כנימת הפילוקסרה
(Phylloxera)

2. מקור: צפון אמריקה, הגיעה לאירופה
בשנות ה-1860

3. השפעה: הרס נרחב של כרמים
באירופה, כולל צרפת, ספרד, איטליה
וגרמניה

ב. השפעת המחלה

1. נזק כלכלי עצום לתעשיית היין

האירופאית

2. איום על מסורות יין עתיקות יומין

3. משבר חקלאי וחברתי באזורים

מבוססי יין

ג. הגעת המחלה לישראל

1. זוהתה לראשונה בישראל בשנת

1909

2. פגעה בכרמים במושבות הראשונות

כמו זכרון יעקב וראשון לציון

ד. הפתרון: גפנים אמריקאיים

1. גילוי: גפנים אמריקאיים עמידים
לכנימה

2. שיטה: הרכבת זני גפן אירופאיים על
שורשים אמריקאיים

3. יתרונות: שמירה על טעם היין
המקורי עם עמידות לכנימה

ה. יישום הפתרון

1. אימוץ נרחב של טכניקת ההרכבה
באירופה

2. שיקום הדרגתי של תעשיית היין
האירופאית

3. יישום השיטה גם בישראל, החל
מתחילת המאה ה-20

ו. השלכות ארוכות טווח

1. שינוי בשיטות גידול הגפנים ברחבי העולם

2. התפתחות מחקר ומדע בתחום הגפנים והיין

3. חיזוק שיתוף הפעולה הבינלאומי בתעשיית היין

סוגי הגפנים בישראל

א. מבוא

1. ישראל מגדלת מגוון רחב של זני ענבים

2. הבדל עיקרי בין ענבי מאכל לענבי יין

ב. ענבי מאכל

1. זנים ללא חרצנים:

- סופיריור (Superior)

- פריים (Prime)

- מיסטרי (Mystery)

2. זנים עם חרצנים:

- רד גלוב (Red Globe)

- שאמי (Shami)

- דבוקי (Dabuki)

ג. ענבי יין - זנים אדומים

1. קברנה סוביניון (Cabernet Sauvignon)
2. מרלו (Merlot)
3. שיראז/סירה (Shiraz/Syrah)
4. פטיט סירה (Petite Sirah)
5. קריניאן (Carignan)

ד. ענבי יין - זנים לבנים

1. שרדונה (Chardonnay)
2. סוביניון בלאן (Sauvignon Blanc)
3. ריזלינג (Riesling)
4. גוורצטראמינר (Gewürztraminer)
5. קולומבר (Colombard)

ה. הבדלים בגידול בין ענבי מאכל לענבי יין

1. צורת הגידול:

- ענבי מאכל: מערכות הדליה רחבות

- ענבי יין: שורות צפופות יותר

2. השקיה:

- ענבי מאכל: השקיה רבה יותר

- ענבי יין: השקיה מוגבלת לשיפור

איכות

3. גיזום:

- ענבי מאכל: גיזום לאשכולות גדולים

ומרווחים

- ענבי יין: גיזום לאשכולות קטנים

וצפופים

4. בציר:

- ענבי מאכל: נקטפים כשהם בשלים
לאכילה

- ענבי יין: נקטפים לפי רמת הסוכר
והחומציות

ו. מגמות עכשוויות בענף הגפן בישראל

1. פיתוח זנים מקומיים

2. התאמה לשינויי אקלים

3. גידול אורגני